

JUSTIITS- JA DIGIMINISTEERIUM

Sotsiaalministeerium
info@sm.ee

Teie 16.06.2026 nr SOM/26-0718/-1K,
1.2-2/55

Meie 15.07.2026 nr 8-2/4687

Ravikindlustuse seaduse ja teiste seaduste muutmise seaduse (abivahendite ja meditsiiniseadmete reform) eelnõu kooskõlastamine

Lugupeetud minister

Sotsiaalministeerium on esitanud Justiits- ja Digiministeeriumile (JDM) kooskõlastamiseks ravikindlustuse seaduse (RaKS) ja teiste seaduste muutmise seaduse (abivahendite ja meditsiiniseadmete reform) eelnõu.

JDM kooskõlastab eelnõu märkustega.

I. Sisulised märkused

1. **Eelnõu § 1 p-ga 4** täiendatakse RaKS-i §-ga 48², milles reguleeritakse meditsiiniseadme hinnakokkuleppe sõlmimist ja muutmist.

Paragrahvi lõikes 4 sätestatud „mõistlik aeg“ puhul pole selge, mida selle all silmas peetakse. Soovitame sätestada konkreetne tähtaeg seaduses või alternatiivselt palume selgitada seda täiendavalt seletuskirjas.

2. **Eelnõu § 1 p-ga 5** muudetakse RaKS § 49, mis reguleerib mh meditsiiniseadme müügi ja üürimise eest tasu maksmise kohustuse ülevõtmist.

RaKS § 49 lg 1 kohaselt esitab meditsiiniseadme müüja ja üürija Tervisekassale arve meditsiiniseadme eest tasu maksmise kohustuse ülevõtmiseks. Kui Tervisekassa ei ole 45 kalendripäeva jooksul alates arve esitamisest keeldunud arvel kajastatud meditsiiniseadme müügi ja üürimise eest tasu maksmise kohustuse ülevõtmisest, loetakse kohustus ülevõetuks. RaKS § 49 lg 2 sätestab lepingu sõlmimise kohustuse ja selle tingimused.

Eelnõu sõnastusest ega seletuskirjast ei nähtu, kas RaKS § 49 lg-s 2 nimetatud leping on meditsiiniseadme müüja või üürija ja Tervisekassa vahel sõlmitud eraldiseisev müügi- või üürileping või on tegemist kohustuse ülevõtmise lepinguga. Mõistlikum oleks seda käsitleda teise variandina, st Tervisekassa võtab üle kindlustatud isiku ja meditsiiniseadme müüja vahel sõlmitud lepingus lasuva tasu maksmise kohustuse ning RaKS § 49 lg 2 täpsustab kohustuse ülevõtmise kokkuleppe sisu. Sealjuures on ebaselge, millistes etappides kohustuse ülevõtmine käib, kuna RaKS § 49 lg 1 järgi loetakse kohustus 45 kalendripäeva möödumisel ülevõetuks, kuid ei ole selge, kuna selle tarbeks kirjalik leping lg 2 järgi sõlmitakse. RaKS § 49 lg-s 1 sätestatud arve esitamist saab käsitleda ka ettepanekuna sõlmida kohustuse ülevõtmise leping ning kui Tervisekassa ei ole 45 kalendripäeva jooksul keeldunud, loetakse seda nõustumuseks ja pooled on kohustatud vastava lepingu vormistama.

Täpsustamist vajab ka § 49 lg 2 p 4, mille kohaselt märgitakse lepingusse asjaolud, mille esinemise korral on kohustuse ülevõtmise tingimuseks eelnev kirjalik kooskõlastus Tervisekassaga. Palume

selgitada, kas see tähendab, et esialgne arve esitatakse alati VÕS § 49 lg 1 regulatsiooni järgi ehk kohustus loetakse ülevõetuks, kui Tervisekassa ei ole 45 kalendripäeva jooksul arve tasumisest keeldunud.

Täiendavalt palume selgitada, kas iga individuaalne arve nõuab uue lepingu sõlmimist või toimib RaKS § 49 lg 2 nn raamlepinguna.

Palume eelnõu ja seletuskirja vastavates küsimustes täpsustada.

3. **Eelnõu § 2 p-ga 2** täiendatakse meditsiiniseadme seadust (MSS) §-ga 15², sätestades Terviseameti ülesanded kriisiolukorras.

Mõiste „kriisiolukord“ puhul on seletuskirjas selgitatud, et seda kasutatakse katusteterminina. Praeguseks on vastu võetud kriisiolukorra ja riigikaitse seadus (KorkS). Selle seaduse kohaselt on kriisiolukord nii põhiseaduslikud erikorrad, osalemine kollektiivse enesekaitse operatsioonil kui ka tsiviilkriis. Palume õigusliku selguse huvides mõistet „kriisiolukord“ kasutada vastavalt KorkS-ile ning arvestada eelnõu eesmärkide puhul KorkS-is toodud kriisiolukorra tähendusega. Palume seletuskirja eeltoodust lähtuvalt täiendada.

Paragrahvi lõikes 2 nähakse mh ette Ravimiameti õiguse piirata meditsiiniseadme turustamist ja keelata väljavedu. Palume hinnata, kas lisatavas lõikes 1 kasutatav mõiste „turustamine“ on piisavalt täpne ja üheselt selge. Seletuskirja kohaselt saab piirata Eestist väljavedu. Palume kaaluda ja selgitada, kas täpsem ei oleks ka eelnõus kasutada sama väljendit. Täiendavalt palume sättesse lisada, kui kauaks võib nimetatud piirangu kehtestada.

4. **Eelnõu § 2 p-ga 13** muudetakse MSS-i § 26 lõiget 3, nähes ette, et teavitama peab varasema 10 päeva asemel 30 päeva ette.

Palume täiendada seletuskirja põhjendusega, miks on muudatus vajalik, arvestades, et olukord muutub ettevõtjale ebasoodsamaks. Selline ajapikendus võib ka pikendada vajaliku meditsiiniseadme kasutuselevõttu inimese poolt, kes seda vajab.

5. **Eelnõu § 2 p-s 16** nähakse mh ette andmekogu vastutavad töötajad.

JDM on avalikustanud uue abistava juhise vastutava töötleja määratlemiseks¹. Viidates eelnevale palume kõnealune säte üle vaadata ja kaaluda järgmist sõnastust: „(5) Meditsiiniseadmete ja abivahendite andmekogus isikuandmete kaasvastutavad töötajad on Ravimiamet ja Tervisekassa.“

6. **Eelnõu § 2 p-s 17** täiendatakse MSS-i §-ga 15², nähes ette erandi vastavushindamismenetlusest.

Sättest ei nähtu, milliseid kõrvaltingimusi võib loa juurde panna, kuidas kasutamist piiratakse, kuidas toimub järelevalve. Näiteks võiks olla reguleeritud kasutamine üksnes konkreetsetes raviasutustes või kasutamine kindla patsiendirühma puhul või täiendav aruandluskohustus.

Täiendavalt ei ole määratletud paragrahvi lõikes 1 sätestatud „piiratud aeg“. Kriteeriumid peaks olema seaduses sätestatud.

Palume eelnõu täiendada.

7. **Eelnõu § 2 p-s 20** nähakse ette, et kaart on isikule meditsiiniseadme vajaduse tuvastaja poolt sobiva meditsiiniseadme määramiseks väljakirjutatud dokument.

Kuna meditsiinikaardil kajastatakse ka isikuandmeid, tuleb seal esitatavate isikuandmete kategooriad näha ette seaduse tasandil. Palume eelnõu täiendada.

8. **Eelnõu § 2 p-ga 23** kehtestatakse riiklikus järelevalves kasutatavate erimeetmete loetelu.

Kuivõrd sättega lisatakse erimeetmed, mille kohaldamist seadus seni ei võimaldanud, tuleb eelnõu seletuskirjas selgitada, miks erimeetmete lisamine vajalik on. Kuigi seletuskiri põhjendab sätte muutmise vajadust, palume siiski sõnastada seletus lihtsamalt ja selgemalt. Leiame, et EL määruse

¹ [Andmekaitseõiguse ja avaliku teabe juhised eelnõu koostajale](#)

põhjenduspunktidest ei saa tuleneda õiguslikult siduvaid kohustusi, seega tuleks vastava kohustuse osas viidata pigem määruse enda artiklile. Arusaamatuks jääb seletuskirjas toodud mõte, et MSS sätestatud järelevalvevolitused viiakse kooskõlla korrakaitseseadusega, viidates valduse läbivaatusele ja vallasasja hoiulevõtmisele. Kuivõrd neid volitusi kehtiv seadus ette ei näe, tuleb seletuskirjas avada sisuline põhjendus, miks korrakaitseorganil neid vaja läheb, millistes olukordades neid kasutatakse, milliste ülesannete tagamiseks on just nende meetmete kohaldamine asendamatult jne.

9. Eelnõu § 4 p-s 2 täiendatakse sotsiaalhoolekande seaduse § 47 lõiget 9, sätestades vajadusel Tervisekassa kaasamise võimaluse tasu maksmise kohustuse ülevõtmise taotlemise protsessi.

Palume seletuskirjas täpsustada, millal see vajadus võib tekkida.

II. Märkused mõjude osa kohta

10. Eelnõuga luuakse ühtne digitaalne andme- ja teenuskorraldus, mille raames koondatakse abivahendite ja meditsiiniseadmete andmed ning menetlusprotsessid Tervisekassa hallatavasse süsteemi. Kavandatavad muudatused eeldavad mitme infosüsteemi edasiarendamist, andmete üleviimist ning andmevahetuse ja integratsioonide loomist või täiendamist erinevate osapoolte infosüsteemide vahel.

Eeltoodust tulenevalt juhime tähelepanu, et infotehnoloogia ja infoühiskonna mõjude hinnang jääb üldsõnaliseks ega kajasta piisavalt kavandatavate muudatuste mõju infosüsteemidele. Kuigi seletuskirjas viidatakse infosüsteemide arendustele ja uute digitaalsete lahenduste kasutuselevõtule, puudub hinnang nende arenduste mahule, maksumusele, rakendamise seotud riskidele ning pikaajalisele mõjule infosüsteemide haldamisele ja arendamisele. Palume seletuskirja täiendada. Samuti soovitame põhjalikumalt käsitleda andmete üleviimise, süsteemide integratsioonide ning TEHIK-u ressursivajadusega seotud riske.

11. Palume arvestada ka täiendavate mõjumärkustega seletuskirja failis tehtud kommentaaridena.

III. Normitehnilised ja keelemärkused

12. Palume arvestada ka eelnõu ja seletuskirja failides esitatud normitehniliste ja keelemärkustega.

Vastavalt Vabariigi Valitsuse reglemendi § 6 lõikele 5 palume eelnõu esitada Justiits- ja Digiministeeriumile täiendavaks kooskõlastamiseks pärast praegusel kooskõlastamisel saadud arvamuste läbivaatamist ja vajaduse korral eelnõu parandamist, et enne eelnõu Vabariigi Valitsusele esitamist kontrollida selle vastavust hea õigusloome ja normitehnika eeskirjale.

Lugupidamisega

(allkirjastatud digitaalselt)
Liisa-Ly Pakosta
justiits- ja digiminister

Lisad: Eelnõu ja seletuskirja failid Justiits- ja Digiministeeriumi märkustega.

Maarja-Liis Lall 54770628
maarja-liis.lall@justdigi.ee

Eleri Kästik
Mari Käbi
Helen Uustalu
Alexandra Kööp
Keaty Siivelt
Joel Kook